

Prof. dr. Budai József (1928-2013) búcsúztatója

Elhangzott a Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológiai Társaság Tudományos ülésén
2013. június 6-án

Tisztelt Kollégák!

Múlt héten, május 29-én meghalt Budai József professzor, az infektológus társaság kiemelkedő tagja. A hallgatóság soraiban sokan vannak, akiknek nem volt szerencséje Őt személyesen ismerni, ezért röviden szeretném ismertetni életútját.

1928. augusztus 1-én született Székesfehérváron.

Orvosi diplomáját 1952-ben a Budapesti Orvostudományi Egyetemen szerezte summa cum laude minősítéssel. Egyetemi tanulmányi alatt demonstrátorként, majd végzése után még két évig gyakornokként dolgozott az Egyetem Mikrobiológiai Intézetében.

1954-ben a László Kórház I. számú Gyermekosztály kezdte meg klinikusi munkáját, Csapó József professzor irányítása mellett. Meggyőződésem, hogy az ember szakmai tevékenységét, előrehaladását, döntő mértékben meghatározza első tanítómestere. Csapó professzor humánuma, széleskörű gyermekgyógyászati ismeretei, a tudományos munka iránti elkötelezettsége olyan példát mutatott, amelyet tanítványai, Budai József és Nyerges Gábor saját egyéniségükkel ötvözve vittek tovább. Szerencsésnek érzem magamat, hogy én pedig Budai József mellett kezdhettem el orvosi munkámat, akit büszkén és nagy tisztelettel vallhatok tanítómesteremnek.

Csapó József halála után Budai József vette át az osztály irányítását, 1971-től 1994-ig volt az I. sz. Gyermekosztály vezetője. E munkája mellett 1973-79 között főigazgató helyettesként, majd 1981-ig megbízott főigazgatóként a Kórház vezetői feladatait is ellátta.

Négy szakterületen - orvosi laboratórium, csecsemő és gyermekgyógyászat, fertőző betegségek, valamint antwerpeni tanulmányútja során trópusi betegségekből - szerzett szakorvosi képesítést.

Tudományos munkássága a gyermekgyógyászat és a heveny fertőző betegségek széles körét ölelte fel. Erről tanúskodik 96 tudományos publikációja, gyermekgyógyászati, belgyógyászati és infektológiai tankönyvekben írt számos könyvfejezete. Fő érdeklődési területét a védőoltások jelentették, ebben a tárgykörben elsőszámú szaktekintélynek tekintették. A kanyaró-oltással kapcsolatos kutatásai alapozták meg a védőoltás hazai bevezetését. E kutatásokat kandidátusi értekezésében (1970) foglalta össze. Megszervezte az Országos Védőoltási Tanácsadó hálózatot, amely ma is működik. Nyerges Gáborral írt Védőoltások könyve alapműnek számít, 1974 és 2004 között 5, mindig korszerűsített kiadást ért meg.

Oktató és tudományos munkáját 1975-ben c. egyetemi. docens, 1981-ben c. egyetemi tanár címmel ismerték el, 1987-ben tanszékvezető egyetemi tanárnak nevezték ki az Orvostovábbképző Egyetem Fertőző és Trópusi Betegségek Tanszékére. Ezt a feladatot 1995-ig, nyugdíjba vonulásáig látta el.

Több szakmai társaságnak és Országos hatókörű szakértői testületnek volt vezetőségi tagja. Több mint egy évtizedig volt a Fertőzőbetegségek Társasága titkára, öt évig az Infektológiai Szakmai Kollégium elnöke.

Munkásságáért számos állami kitüntetésben részesült, legutóbb 2004-ben a Magyar Köztársaság Lovagkeresztjét vehette át. A mellékelt fénykép ekkor készült.

Ezek a bibliográfiai adatok egy kiváló tudós képét rajzolják elénk, pedig Budai professzor úr elsősorban kiváló gyermekorvos volt. A széleskörű ismeretekkel rendelkező gyermekorvosok

talán utolsó generációjához tartozott. Több körzeti orvos vélekedett úgy, hogy ha tudja, mi baja van a betegének, akkor elküldi egy szakspecialistához, de ha nem tudja, akkor elküldi a Budai osztályra. Budai professzor úr minden beteget legalább felvételekor részletesen megvizsgált, és kiváló érzéke volt ahhoz, hogy akár a folyosó ablakán betekintve megítélje, melyiket kell ismételt megnézni. Minden nagyvizit azzal kezdődött, hogy leültünk a kezelőben, és elmesélte, hogy mit olvasott aznap a könyvtárban, elsősorban az osztályon fekvő betegekkel kapcsolatban. Az ágy mellett mindig kikérte a résztvevő orvosok véleményét, akár a „slepp” utolsó sorában állókét is. Ez arra készítetett mindenkit, hogy ismerjenek minden súlyosabb beteget, utána olvassanak a kórképnek, mert igen kínos volt, ha nem tudtak érdemben véleményt mondani. Megbízott orvosában, tőle eltérő véleményt is elfogadott, de a döntésekért a felelősséget mindig magára vállalta.

Példája a betegségek mélyebb megismerésére serketett, inspirálta a tudományos munkát, amelyhez minden támogatást megadott. Osztályvezetése alatt több mint 100 tudományos dolgozat jelent meg orvosai tollából és két kandidátusi disszertáció is született.

Ajtaja mindig nyitva állt, nemcsak a betegségek, a tudományos előrehaladás, hanem a magánéleti problémák megbeszélésére is. Aki csak rövid időt töltött az osztályon, mindenki tisztelettel és nyugodtan mondhatom, nagy szeretettel gondolt rá.

Most el kell búcsúznunk tőle, de a kiváló orvos, példamutató főnök és humánus gondolkodású ember örökké megmarad emlékezetünkben.

Budapest, 2013. június 6.

Timár László